

Konuşmak

Açlığı, susuzluğu, soğuğu, acıyı, sıcaklığı, korkuyu, neşeyi, acıyı hissetmek için sözcüklere gereksinim duymayız.

Ama düşünmek için, sözcüklere ve dile ihtiyacımız var.'

Yukardaki satırlar Brigitte Labbé'nin 'Söz ve Sessizlik' adlı kitabından (Eser Sorbonne Üniversitesi felsefe hocalarından Michel Puech'in gözetiminde hazırlanmış). Labbé'nin kitapları çocuklara (ve yaşamdan hâlâ heyecan duyabilen biz büyüklere) çağımızı felsefenin merceğinden yalınkat biçimde anlatıyor. Yazar, geçtiğimiz günlerde TÜYAP'ta okurlarıyla buluştu ve kendisiyle yapılan bir söyleşide kitaplarının neden ABD'de basılmadığını da bizlerle paylaştı. ABD'li yayıncı ona kitap boyunca verdiği açık uçlu ve soyut sayılabilecek örnekleri kitap sonunda 'somut sonuçlar' biçiminde özetlemesini söylemiş. O da bunun felsefe için imkansızlığına vurgu yaparak bu işe yanaşmamış.

İşin aslı, felsefe için imkansız olan düşünce için de imkansız değil midir? Kısaca karşınızdakine her şeyi somutlayarak ve bir yere bağlamaya çalışarak anlattığınızda, uzun vadede karşınızdakine iyilik mi etmiş olursunuz, kötülük mü? Ona düşünebilme hakkı vermeden bütün boşlukları doldurarak, doldurmak ne kelime fikir bombardımına tutarak şu anlattıklarınız... Sanırım bu yüzden sadece okuldaki bilgileri değil yaşamayı da birlikte öğrenebilen 'öğretmen' ve 'öğrencilere' ihtiyacımız var! Ama ne yazık ki hayat, ABD'li yayıncının istekleri doğrultusunda ilerliyor uzun zamandır. 'Evladım, vatandaşım, benden daha yoksul ya da yoksun olduğuna inandığım, hey sen ekran karşısındaki! Benim yazdığım cümledeki boşlukları benim için doldur bakiimmm!'

Böyle hayat mı geçer? Geçiyor geçmesine ama bunun keyifli bir hayat olduğunu kimse söyleyemez.

Labbé'nin 'Çıtır Çıtır Felsefe, Hayatı Anlatan Kitaplar' dizisi, önce 'İyi ve Kötü' kavramlarını anlatan bir kitapla çıktı karşımıza. Ardından 'Adalet ve Haksızlık', 'Savaş ve Barış', 'Haklar ve Ödevler', 'Yaşam ve Ölüm', 'Beden ve Akıl' gibi yüzyılın içinde yiten insanın kafa karışıklıklarına merhem olabilecek başlıklar ve bu başlıklarda saklananları, gözden kaçan püf noktalarıyla paylaştı bizlerle. Dizinin 20. kitabı olan 'Söz ve Sessizlik' için söyledikleri ise söz, konuşma ve sessizliğin gücünde yatanı anlatıyor. Söz ve konuşmanın değerinin önemini, söz ve konuşmanın gerçekleşmesinin ardından gelebilecek olan sessizliğin kudretini... Konuşabiliyorsanız, sözcüklerin sizin ve yaşam için ihtiva ettiği güce erebilmişseniz sessizliğiniz de çok kıymetli olabilir, evet!

'Sözcükler her şeyi söylemez. Bazı duygular sessizlikte daha yoğun yaşanır' diyor Labbé. Ama susturulmamışsanız, dahası kendinize otosansür uygulamıyorsanız geçerli bu söylediği... Konuşma ortamında sessiz kalabilme hakkını kullanmanızla ilgili. Konuşmadığınız müddetçe sessizliğin de bir hükmü yok.

Günişiği Kitaplığı'nın bu dizisini çocuklarınızdan ve kendinizden esirgemeyin derim.

★ ★ ★

Söz ve sessizlik üzerine düşündüğüm ve bu satırları yazdığım sırada Siirt'teki 'utanç davası'nın 10. duruşması var. Hatırlayacaksınız: 7 ilköğretim okulu öğrencisinin, aralarında asker, eğitimci, polis, devlet memuru ve şeyhlerin de bulunduğu yüze aşkın kişinin tecavüzüne uğradığı dava bu. N.Ç davasının Yargıtay'ın verdiği kararın utancına bir de bu ekleniyor şimdi. Davanın eften püften nedenlerle arpa boyu yol katetemediği ve bugüne getirilmiş olmasının nedenlerini düşünüyorum. Bu durum, nedense bana her şeyin ötesinde sessiz kalmış bir hukuk ve kamuoyunu çağırıyor. Belki de bu yüzden son dönemde Türkiye'de yaşanan benzeri davalardaki bu sessizliğin tehlikeli bir 'sıradanlaştırmaya' gebe olduğuna inanıyorum.

Haklı Kadın Platformu bu konuda bir basın duyurusu yaptı. Siirt'teki çok sayıda çocuk tecavüzü davasından yalnızca biri olan Siirt Davası faillerinin yeni Türk Ceza Kanunu'nun 103 ve 105. Maddelerde yazılı cezalara çarptırılması gerektiğini düşünüyorlar. Çocuk üzerinde toplumsal statüsünün gücünü kullananlar, eğitimciler, yakın ve uzak akrabalarÖKıscası nüfuzuyla çocuğu korkutup kandırarak tecavüz edenler. Bu insanların sayısı, birbirleri ile ilişkilerinin ayrı ayrı detaylandırılması, çocuğa karşı giriştikleri bireysel ve toplu eylemler tek tek incelenmeli ve cezayı artırıcı nedenler olarak dikkate alınmalı.

Bu konuda sessiz kalmamamız gerekiyor. Buradaki 'sessizlik' neredeyse suça ortaklık etmek anlamına gelebilir!